Vlaamse Regering

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vraag van de federale overheid tot verlening van akkoord door de Vlaamse Regering met betrekking tot de oprichting van het Nationaal Comité voor de Veiligheid van de Drinkwatervoorziening en -distributie

De Vlaamse Regering dient haar akkoord te verlenen overeenkomstig Art. 92ter van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen voor de oprichting bij Koninklijk besluit van een Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater met vertegenwoordiging van het Vlaams Gewest. Het Nationaal Comité zal optreden als sectorale overheid in het kader van de Wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid en de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorliggend dossier situeert zich in de beleidsvelden Omgeving en Volksgezondheid. Het verlenen van het akkoord door de Vlaamse Regering aan het ontwerp Koninklijk besluit kadert in de doelstelling van een hoge mate van veiligheid van de drinkwatervoorziening en drinkwaterdistributie in het Vlaams Gewest.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 7 november 2019. De inspecteur van Financiën wijst er daarbij op een samenwerkingsakkoord uitgewerkt zal moeten worden wanneer de gewestelijke inspectiediensten ingezet zouden worden voor de inspectie- en controletaken.

De inspecteur van Financiën geeft in zijn advies aan dat het aan te raden is om in dit stadium reeds het begrotingsakkoord in te winnen gelet op de potentieel budgettaire weerslag.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 29 november 2019.

2. INHOUD

1. Situering

Bij brief van 15 oktober 2019 heeft de eerste minister de minister-president van de Vlaamse Regering verzocht het akkoord van de Vlaamse Regering te bekomen inzake de oprichting van een Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater waarin het Vlaams Gewest vertegenwoordigd zal zijn (Brief in bijlage).

Dit akkoord is vereist op grond van artikel 92ter van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat de vertegenwoordiging regelt van de Gemeenschappen en Gewesten in nationale instellingen en organismen, met adviserende en controlerende taak, daartoe door de Koning aangeduid. In dit dossier wordt bij Koninklijk besluit een Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater opgericht in het kader van regelgeving betreffende de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid en de regelgeving inzake de beveiliging en de bescherming van kritieke infrastructuren.

De bovenvermelde regelgeving is de omzetting van Europese richtlijnen die betrekking hebben op sectoren die van maatschappelijk kritiek belang zijn, waarvan de verstoring zowel op digitaal en fysiek vlak een bijzondere bedreiging inhoudt voor het openbaar belang. De drinkwatersector betreft ratione materiae bijna uitsluitend een gewestelijke materie, terwijl de preventieve bescherming van de openbare veiligheid beschouwd kan worden als exclusieve federale restbevoegdheid. Overeenkomstig de betrokken regelgeving dient per betrokken sector een sectorale overheid aangeduid worden die specifieke taken zal uitoefenen. Het ontwerp Koninklijk besluit duidt het Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater aan als sectorale overheid.

Het Nationaal Comité zal dan alle bevoegdheden van de sectorale overheid uitoefenen, zowel voor wat betreft de “NIS-wet” als de Wet Kritieke Infrastructuren (meer over de specifieke bevoegdheden terug te vinden in de wetgeving in bijlage). Dit houdt dan ook in dat de identificatie van aanbieders van essentiële diensten en exploitanten van kritieke infrastructuren, dat bijsturingen van het beveiligingsbeleid voor de netwerk- en informatiesystemen van regionale exploitanten, dat het opvolgen van sanctieprocedures tegen regionale exploitanten, dat het geven aanbevelingen aan de bevoegde inspectiediensten om inspecties uit te voeren,… bij het comité komen te liggen waarin zowel federale als deelstatelijke vertegenwoordiging is met een rollend voorzitterschap (jaarlijks wisselend). De beslissingen van het comité gebeuren bij gewone meerderheid.

In het ontwerp in bijlage wordt het Nationaal Comité door de Koning aangeduid als de sectorale overheid voor de drinkwatersector waarbij de vertegenwoordiging er als volgt uit ziet:

1. Twee vertegenwoordigers en twee plaatsvervangers voorgedragen door de federale minister bevoegd voor voedselveiligheid;
2. Twee vertegenwoordigers en twee plaatsvervangers voorgedragen door het Vlaams Gewest;
3. Twee vertegenwoordigers en twee plaatsvervangers voorgedragen door het Waals Gewest;
4. Twee vertegenwoordigers en twee plaatsvervangers voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Naar analogie met de werkwijze voor de andere betrokken sectoren waarvoor de sectorale overheden aangeduid werden, kan de vertegenwoordiging in het Nationaal Comité op het niveau van de minister liggen, met delegatie voor de operationele opvolging. In de huidige beleidscontext van de Vlaamse Regering zijn een aantal pistes denkbaar. De finale keuze is voorwerp van een bijkomende beslissing.

De bevoegde inspectiediensten dienen tevens via een bijkomend KB te worden aangeduid. In het bestaande kader van inspectie en toezicht op de drinkwatersector is de aangewezen keuze dat dit wordt opgenomen binnen de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) welke invulling geeft aan zowel de taken van bevoegde entiteit en van formele toezichthouder. Dit houdt echter niet noodzakelijk in dat de nodige middelen (inclusief VTE) en expertise om die inspectie op te nemen nu reeds aanwezig is bij VMM.

2. Standpunt van de Vlaamse Regering

De Vlaamse Regering kan haar goedkeuring verlenen voor het voorgelegde ontwerp van Koninklijk Besluit.

Het voorgelegde ontwerp van Koninklijk Besluit stelt een nauwe samenwerking tussen het Nationaal Comité als sectorale overheid voor de drinkwatersector en de bevoegde gewestelijke inspectiediensten voorop.

Het behouden van de autonome werking van de gewestelijke inspectiediensten is, gelet op de weerslag op de begroting, personeelsbestand en personeelsmiddelen van de Vlaamse overheid, van belang.

De Vlaamse Regering beveelt aan om duidelijke afspraken hieromtrent te maken bij de implementatie van de ontworpen regelgeving onder de meest aangewezen vorm (bv. via het op te stellen huishoudelijk reglement voor het Nationaal Comité, via een afzonderlijk samenwerkingsakkoord). Zo is het wenselijk dat de gewestelijke inspectiediensten inspraak krijgen op het ogenblik dat er invulling gegeven wordt aan de mogelijkheid om sectorale controlemodaliteiten voor de inspectietaken te bepalen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft een financiële weerslag: voor het uitvoeren van de bijkomende inspectietaken met een noodzakelijke, nieuwe kennisopbouw naast het al uit te voeren toezicht op de drinkwatersector bij VMM. De precieze omvang van deze bijkomende taken is op heden evenwel moeilijk in te schatten. De inspectietaken omvatten immers het uitvoeren van de controles op de aanbieders van essentiële diensten met inbegrip van controles ter plaatse, met inbegrip van het kennis nemen van alle nodige stukken die nuttig zijn voor de controle. De inspectiedienst kan daarbij overgaan tot elk nodig onderzoek, elke controle en elke verhoor en stelt daarvan een behoorlijk verslag op. Bij eventuele inbreuken zal de inspectiedienst in gebreke moeten stellen en daarvoor de nodige stukken opmaken en daarvan de verdere opvolging moeten doen. Gezien voor het Vlaams Gewest alle actieve drinkwaterexploitanten de criteria zullen bereiken om geïdentificeerd te worden als aanbieder van een essentiële dienst, zal de inspectie betrekking hebben op elke drinkwaterexploitant.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft betrekking op het verlenen van het akkoord van de Vlaamse Regering ten aanzien van federale regelgeving die voorziet in de oprichting van het Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater waarin het Vlaams Gewest vertegenwoordigd zal zijn. Dit proces zal een weerslag hebben op het personeelsbestand. Zoals hierboven weergegeven, zal het opnemen van bijkomende inspectietaken een bijkomende personeelsinzet vereisten. Gelet op de onduidelijkheden over de draagwijdte van de precieze invulling van deze inspectietaken is het op dit moment echter moeilijk om een inschatting te maken van de werklast.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Bestuurszaken wordt geacht gegeven te zijn door de indiening van deze nota op de Vlaamse Regering.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na het verlenen van het akkoord door de Vlaamse Regering, dient het verdere traject opgenomen te worden door de federale overheid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar akkoord te verlenen aan het ontwerp van koninklijk besluit betreffende oprichting van het Nationaal Comité voor de beveiliging van drinkwater;

2° de minister-president te gelasten haar akkoord en standpunten te bezorgen aan de Eerste Minister.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Wouter BEKE